

ОЦІНЮВАННЯ СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ УКРАЇНИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

EVALUATION OF THE MODERN STATE OF DEVELOPMENT OF TOURISM OF UKRAINE: TRENDS AND PERSPECTIVES

У статті розглянуто особливості сучасного розвитку туризму України як сфери економічної діяльності. Проаналізовано показники обсягу і напрямів туристичних потоків, попиту і пропозиції туристичних послуг та наявності туристичних ресурсів. Відзначено перспективи подальшого зростання рівня конкурентоспроможності туристичної галузі.

Ключові слова: розвиток туризму, сучасний стан, динаміка, показники, туристичний потік, попит і пропозиція туристичних послуг, перспективи.

В статье рассмотрены особенности современного развития туризма Украины как сферы экономической деятельности. Проанализированы показатели объема и направлений туристических потоков, спроса и предложения туристических услуг

и наличия туристических ресурсов. Отмечены перспективы дальнейшего роста уровня конкурентоспособности туристической отрасли.

Ключевые слова: развитие туризма, современное состояние, динамика, показатели, туристический поток, спрос и предложение туристических услуг, перспективы.

In the article, features of the modern development of tourism of Ukraine as a sphere of economic activity are considered. The analysis of volumes and directions of tourist flows, the demand and supply of tourist services and the availability of tourist resources is carried out. The prospects of further growth of the competitiveness of the tourism industry are noted.

Key words: development of tourism, current state, dynamics, indicators, tourist flow, demand and supply of tourist services, prospects.

УДК 338.48(477)

Шелеметьєва Т.В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародного туризму
Запорізький національний технічний університет

Постановка проблеми. На сьогодні туризм став невід'ємною галуззю кожної країни світу, тому що він є одним з найбільш динамічних і прибуткових серед усіх галузей світової економіки, сприяє зміцненню і поширенню економічних, соціальних і культурних зв'язків. Середньорічні темпи зростання світової індустрії туризму складають в середньому близько 5% в рік. Він приносить до 10% валового світового доходу.

У світовій економіці туристична галузь посідає значне місце і позиціонується, як найменш затратна у національному господарстві, і як така, що має значні прибутки за рахунок швидкого обороту капіталу. Видатки на створення одного робочого місця у туристичному бізнесі у десятки разів менші, ніж у сфері промислового виробництва. Розвиток туризму дасть можливість забезпечити зайнятість населення, створити додаткові робочі місця та стимулювати розвиток сільського господарства, активізувати роботу транспорту і зв'язку та збільшити виробництво товарів загального вжитку, сприятиме зростанню обсягів будівництва та стане одним із системоутворюючих факторів соціально-економічного розвитку регіону [1, с. 209].

Зважаючи на значний ресурсний потенціал, туристична галузь України спроможна забезпечити виконання економічних, соціальних, гуманітарних функцій, а саме: підвищення рівня життя населення, збільшення частки туристичних надходжень у валовому внутрішньому продукті та до бюджетів усіх рівнів [2]. За умов підвищення ролі туристичної галузі у соціально-економічній розбудові держави дедалі більшого значення набуває оцінювання сучасного стану розвитку туризму України та виявлення його основних тенденцій і перспектив.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню питань оцінювання, виявлення тенденцій та перспектив розвитку туризму України як сфери економічної діяльності, присвячені наукові праці І.В. Ангелко, Г.О. Горіної, С.П. Гробовенської, М.П. Мілоської, В.М. Мацуки, Г.П. Скляра, Н.О. Щербакової та ін. Водночас недостатньо уваги приділено проблемам функціонування туристичного ринку, недосконалим залишається механізм управління розвитком туризму в Україні.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження статистичних даних розвитку туристичної галузі України та виявлення основних її сучасних тенденцій.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Туристичний потенціал України на сьогодні розкрито не повною мірою, про що свідчить 1,5-2,5% туристичної галузі в структурі ВВП країни [3, с. 15]. Як зазначено в Стратегії розвитку туризму та курортів на 2016-2020 роки, Україна втрачає свою популярність як туристичний напрям, оскільки в уяві потенційних туристів складається враження повномасштабної війни, а країна сприймається, виключно, як гаряча точка.

У Звіті Міністерства культури і туризму України «Проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні на сучасному етапі» зазначено: туристична галузь завдяки багатим природним, історико-культурним, трудовим ресурсам цілком може претендувати на чільні позиції в економіці держави. Водночас подальший розвиток туризму гальмується. Зокрема, наша держава використовує лише одну третину туристичного потенціалу, яким володіє, а за даними Світового економічного форуму у сфері подорожей і туризму Укра-

їна серед 124 країн світу посідає лише 78-е місце. Тому саме ця сфера залишає великі можливості для пошуків та активної діяльності [4].

Показники, що характеризують розвиток туризму в Україні, поділяються на абсолютні величини, які можна одержати шляхом статистичного обліку та відносні величини, що обчислюються діленням, але для їх обчислення потрібні облікові показники. Облік проводиться переважно, у формі державної статистичної звітності, яка надає інформацію щодо кожного суб'єкту туристичної діяльності [5, с. 158].

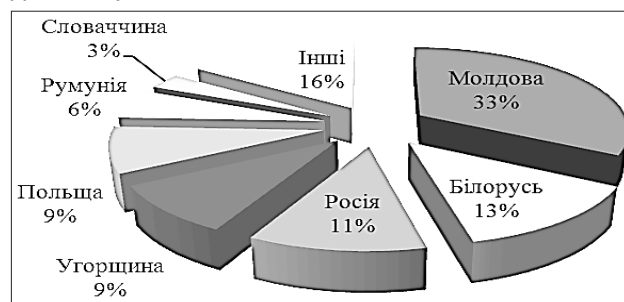
Основним офіційним джерелом зведеної інформації по Україні є Статистичний щорічник. Більш детальна, меншого мірою узагальнена інформація наводиться у статистичних бюлетенях «Туристична діяльність в Україні» та «Коллективні засоби розміщування в Україні» за відповідний рік.

Сучасна практична статистика в Україні проводить облік показників, що характеризують розвиток туризму за такими укрупненими напрямками – це вивчення обсягу і напрямків туристичних потоків; попиту і пропозиції туристичних послуг за регіонами; характеристика наявності туристичних ресурсів та дослідження ефективності туристичної діяльності й її економічного значення для країни загалом.

Аналіз розвитку туризму в сучасних умовах доцільно почати з динаміки туристичних потоків. Як свідчить проведене дослідження, за 2014-2016 рр. спостерігається збільшення туристичних потоків (табл. 1).

Як свідчать показники табл. 1, у 2016 р. порівняно з 2014 р. збільшилася кількість іноземних громадян, які відвідали Україну (включаючи одноденні відвідування) та кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності України (відповідно на 4,9 і 5,1%), що дозволяє говорити про збільшення інтересу до країни за кордоном. За 2014-2016 рр. кількість іноземних туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності України, збільшилася на 139,1%, що позитивно вплинуло на обсяги валютних надходжень.

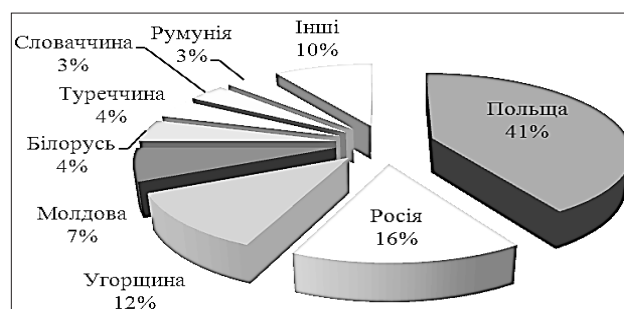
Розподіл за країнами чисельності іноземних громадян, які відвідали Україну у 2016 році наведено на рис. 1.

Рис. 1. Чисельність іноземних громадян, які відвідували Україну у 2016 р., %

За даними адміністрації Держприкордонслужби 10 країн світу, які відвідували українські туристи у 2014-2016 роках, це: Польща, Росія, Угорщина, Молдова, Білорусь, Туреччина, Словаччина, Румунія, Єгипет, Німеччина (табл. 2) [7].

Розподіл чисельності громадян України за країнами, до яких вони подорожували у 2016 році наведено на рис. 2.

Рис. 2. Чисельність громадян України за країнами, до яких вони подорожували у 2016 р., %

Загалом, аналіз туристичних потоків свідчить про пріоритетний напрям розвитку в'їзного та внутрішнього туризму, який є важливим чинником підвищення якості життя в Україні, утворення додаткових робочих місць, поповнення валют-

Таблиця 1

Динаміка туристичних потоків в Україні за 2014-2016 рр., тис. осіб

Показник	Роки			2016 р. у % до	
	2014	2015	2016	2014 р.	2015 р.
Кількість громадян України, які виїжджали за кордон (включаючи одноденні відвідування)	22438	23142	24668	109,9	106,5
Кількість іноземних громадян, які відвідали Україну (включаючи одноденні відвідування)	12712	12428	13333	104,9	107,2
Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності України, всього	2425	2020	2549	105,1	126,2
У тому числі:					
іноземні туристи	17	15	35	205,8	233,3
туристи-громадяни України, які виїжджали за кордон	2085	1647	2061	98,8	125,1
внутрішні туристи	323	357	454	140,6	127,1

Розрахунки проведено за даними [6]

них запасів держави та підвищення її авторитету на міжнародній арені. Крім того, цей напрям позитивно впливає на збільшення надходжень

до бюджету України від туристичної діяльності. Зокрема, за даними Державної фіскальної служби України, протягом 2016 року до бюджету України

Таблиця 2

ТОП 10 країн світу, які відвідували українські туристи у 2014-2016 рр.

Назва країни	2014 р., осіб	2015 р., осіб	2016 р., осіб	Частка, %	Приріст 2016/2015	
					осіб	% / рази
Всього	22437671	23171251	24668233	100,0	1496982	↑ 6,5%
Польща	7657021	9505713	10111086	41,0	605373	↑ 6,4%
Росія	4671321	4110019	3859820	15,6	-250199	↓ 6,1%
Угорщина	2152512	2442101	2893370	11,7	451269	↑ 18,5%
Молдова	2421169	1727308	1655775	6,7	-71533	↓ 4,1%
Білорусь	1538160	1325546	1114457	4,5	-211089	↓ 15,9%
Туреччина	450549	510537	930657	3,8	420120	↑ 1,8 рази
Словаччина	656102	755248	886120	3,6	130872	↑ 17,3%
Румунія	522350	678700	857728	3,5	179028	↑ 26,4%
Єгипет	400427	350936	417949	1,7	67013	↑ 19,1%
Німеччина	308908	294797	275987	1,1	-18810	↓ 6,4%

Таблиця 3

Розподіл туристів за метою поїздки в Україну за 2015-2016 рр.

Мета поїздки	Обслуговано туристів туроператорами і турагентами, тис. осіб				Структурні зрушення, %
	2015 р.	у процентах до підсумку	2016 р.	у процентах до підсумку	
Службова, ділова, навчання	183,6	9,1	180,9	7,1	2,0
Дозвілля, відпочинок	1703,0	84,3	2179,9	85,5	1,2
Лікування	36,4	1,8	95,9	3,7	1,9
Спортивний туризм	2,8	0,1	3,8	0,1	0,0
Спеціалізований туризм	1,2	0,1	0,8	0,1	0,0
Інше	92,4	4,6	88,3	3,5	- 1,1
Разом	2019,4	100,0	2549,6	100,0	0,0

Розрахунки проведено за даними [6]

Таблиця 4

Засоби розміщення та їх місткість в Україні, у 2016 р. [5]

Показник	Усього, од.	Кількість місць, тис. од.	Кількість розміщених, тис. осіб		
			Усього	Іноземних громадян	Частка іноземних громадян
Готелі та аналогічні засоби розміщення	2534	135,9	5037,1	819,2	16,2
у т. ч. турбази, гірські притулки, тощо	548	20,6	361,8	17,6	4,8
Спеціалізовані засоби розміщення (будинки відпочинку, пансіонати відпочинку бази відпочинку, крім турбаз)	1722	239,7	1507,7	44,4	2,9

Таблиця 5

Засоби розміщення за регіонами України, включаючи юридичних та фізичних осіб підприємців, у 2016 р. (готелів та аналогічних засобів розміщення) [6]

Регіон	Кількість, од.	Кількість номерів, од.	Місткість готелів, од.	Кількість розміщених тис. осіб	Коефіцієнт використання місткості
Україна	2534	70081	135916	5037,1	0,25
Львівська	287	8805	17949	749,9	0,32
Одеська	232	6224	12096	278,2	0,13
м. Київ	165	10414	18326	1150,0	0,33

надійшло 2496,2 млн грн податкових платежів від юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, що на 45,5% більше, ніж у 2015 році. При цьому обсяг платежів від юридичних осіб збільшився на 43,6%, а від фізичних осіб – підприємців – на 75,6%.

Показники попиту і пропозиції туристичних послуг містять дані щодо структури попиту (табл. 3).

Аналіз попиту і пропозиції туристичних послуг в Україні у 2015-2016 рр. показав, що відбулися певні зміни в їх структурі. Зокрема, у 2016 р. порівняно з 2015 р. частка туристів, що подорожували з метою навчання, ділових, службових поїздок зросла на 2,0%, лікування – 1,9%, з метою дозвілля і відпочинку на 1,2%, тоді як питома вага осіб, що подорожували з іншою метою, зменшилася на 1,1%.

Крім того, до показників пропозиції туристичних послуг відносять також дані про наявність засобів розміщення та їх місткість (кількість номерів і ліжко-місце) (табл. 4).

З даних табл. 3 видно, що найбільшою є частка іноземних гостей (16,2%), які зупинялися у готелях та аналогічних їм засобах розміщення. У спеціалізованих засобах розміщення відпочивають переважно громадяни України (іноземних громадян 2,9%).

Кількість суб'єктів туристичної діяльності, за даними державної служби статистики України у 2016 році становила 552 туроператори, 2803 турагенти (з них 1222 зареєстровані як юридичні особи та 1581 – фізичні особи), 145 суб'єктів, що здійснюють екскурсійну діяльність (з них 64 юридичні особи та 81 – фізична особа) [5]. Порівняно з 2015 роком кількість туроператорів зросла на 2 особи (0,4%), кількість турагентів зросла на 256 осіб (10,1%), а кількість суб'єктів, що здійснюють екскурсійну діяльність зменшилася на 4 особи (2,7%). Порівняльну динаміку суб'єктів туристичної діяльності наведено на рис. 3.

Рис. 3. Динаміка суб'єктів туристичної діяльності за 2014-2016 рр.

У структурі мережі за типами суб'єктів туристичної діяльності найбільш численною категорією є турагенти – 83% від загальної кількості суб'єктів.

Динаміку пропозиції туристичних послуг в Україні характеризують показники використання міст-

кості засобів розміщення (табл. 5). Представлена у табл. 5 вибірка регіонів України для аналізу пропозиції туристичних послуг обумовлена їх туристичною привабливістю та значною кількістю обслужованих в них туристів.

В усіх регіонах, крім міста Києва, коефіцієнт використання місткості засобів розміщення не нижче середнього по країні. Це вказує на не зовсім нерівномірне заповнення місць за сезонами і про створення значної кількості резервних місць на випадок сезонного збільшення кількості гостей.

Характеристика наявності туристичних ресурсів, які можуть приваблювати туристів, передбачає одержання інформації про кількість та стан природних об'єктів (водойм, лісів, гір, заповідних степів тощо); кількість та стан пам'яток культури, історії, архітектури, в тому числі паркової, археології, музеїв, монументів, культових пам'яток; кількість та статус театрів, картинних галерей тощо. Інформація про кожен окремий об'єкт публікується в різноманітних рекламних продуктах і є результатом інвентаризації та детального описання кожного об'єкту.

Така інформація, як правило, не є офіційною, її одержують із друкованих краєзнавчих джерел, або рекламні кампанії на замовлення туристичних фірм самостійно вивчають певні ресурси шляхом спеціально організованих статистичних досліджень. Офіційні джерела Державної служби статистики України публікують лише показники наявності та кількості відвідувачів театрів, музеїв, бібліотек, кінотеатрів та клубних закладів. Очевидно, що така інформація дуже побічно стосується туристичної діяльності, оскільки більшість відвідувачів – це місцеві жителі. Проте, така інформація про музеї характеризує розвиток екскурсійної діяльності у регіонах і в Україні загалом [5].

За період 2014-2016 рр. зросла не лише кількість музеїв, але й кількість їх відвідувань (табл. 6) [6].

Таблиця 6

Динаміка кількості музеїв та їх відвідування в Україні за 2014-2016 рр.

Рік	Кількість музеїв, од.	Кількість відвідувань музеїв за рік, млн. осіб	Середньодобова кількість відвідувань одного музею, осіб
2014	543	14,2	72
2015	564	15,1	73
2016	576	15,8	75

Позитивні зрушення відбулися завдяки інтенсивній розбудові туристичної інфраструктури, ефективній державній та регіональній політиці у галузі туризму, вдалій співпраці державного та приватного секторів у сфері промоції туристичного потенціалу регіонів, сприянню створенню конкурентоспроможного внутрішнього туристичного продукту, вдосконаленню маркетингової політики

та розширенню асортименту послуг туристичними підприємствами регіонів.

Висновки з проведеного дослідження. Останнім часом у сфері туризму України відбуваються серйозні позитивні зміни: розробляють нові маршрути, розвивається готельна інфраструктура, зростає рівень обслуговування туристів і поліпшується відвідуваність туристичних об'єктів. Туристично-рекреаційні можливості країни викликають неабияку зацікавленість у представників міжнародної туристичної індустрії. Усі ці фактори впливають на динамічне зростання туристичних потоків та надходжень від туристичної діяльності. Динамічні зміни, що відбуваються на вітчизняному та міжнародних туристичних ринках, зумовлюють необхідність у постійному дослідженні процесів на цих ринках. Розвиток туристичної діяльності у свою чергу буде сприяти інвестиціям у галузь і, відповідно, подальшому зростанню рівня конкурентоспроможності галузі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Яценко В. А. Оцінка ефективності функціонування туристичної дестинації в Одеському регіоні: шляхи розвитку / В. А. Яценко // Публічне урядованя. – 2016. – № 3. – С. 207-215.
2. Горіна Г. О. Соціально-економічне значення туристичної галузі в економіці держави / Г. О. Горіна // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія «Економічні науки»: зб. наук. праць. – Чернігів: Черніг. нац. технол. ун-т, 2014. – № 4(76). – С. 104-109.
3. Грабовенська С. П. Сучасний стан і тенденції розвитку туристичної сфери в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/8/4.pdf>.
4. Міністерство культури і туризму України «Проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні на сучасному етапі» 2010 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/>.
5. Скляр Г. П. Показники розвитку сфери туризму в Україні: напрями удосконалення та гармонізація з міжнародними стандартами / Г. П. Скляр, Л. В. Дробіш, Л. І. Вишневецька // Економічний вісник Донбасу. – 2017. – № 2(48). – С. 157-162.
6. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> – Назва з екрана.
7. Інформація щодо показників розвитку сфери туризму та курортів у 2016 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=5badba79-cfc5-40c1-a1ec-61f2e39161aa&title=InformatsiiaSchodoPokaznikivRozvitkuSferiTurizmuTaKurortivU2016-Rotsi> – Назва з екрана.
8. Мацука В. М. Сучасні тенденції та перспективи розвитку туризму в Україні / В. М. Мацука // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка. – 2011. – Вип. 1. – С. 43-49.
9. Ангелко І. В. Сучасний стан та перспективи розвитку туристичної галузі в Україні / І. В. Ангелко // Український соціум. – 2014. – № 2. – С. 71-79.
10. Мальська М. П. Проблеми та перспективи розвитку туристичної галузі України / М. П. Мальська // Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали ІХ наукової конференції з міжнародною участю. – (Львів – Ворохта, 25-27 вересня 2015 р.). – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – С. 95-101.

REFERENCES:

1. Yatsenko V.A. (2016) Otsinka effektivnosti funktsionuvannya turystychnoyi destinatsiyi v Odes'kyu rehioni: shlyakhy rozvytku [Assessment of the effectiveness of the operation of a tourist destination in the Odessa region: ways of development]. Publichne derzhavne upravlinnya. Pp. 207-215 (in Ukrainian).
2. Gorina G.O. (2014) Sotsial'no-ekonomichne znachennya turystychnoyi haluzi v ekonomitsi derzhavy [Socio-economic importance of the tourist industry in the state economy]. Bulletin of the Chernihiv State Technological University. Chernigov. Pp. 104-109. (in Ukrainian).
3. Grabovenska S.P. (2016) Suchasnyy stan ta tendentsiyi rozvytku turystychnoyi sfery v Ukrayini [Modern state and progress of tourist industry of Ukraine trend] [Electronic resource]. – Access mode: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/8/4.pdf> (in Ukrainian).
4. Ministry of Culture and Tourism of Ukraine «Problems and prospects of tourism development in Ukraine at the present stage» (2010) [Electronic resource]. – Access mode: <http://mincult.kmu.gov.ua/mincult/uk/> (in Ukrainian).
5. Sklyar G.P. (2017) Pokaznyky rozvytku sfery turyzmu v Ukrayini: napryamky vdoskonalennya ta harmonizatsiya z mizhnarodnymy standartamy [Indicators of Tourism Development in Ukraine: Directions of Improvement and Harmonization with International Standards]. Economic Bulletin Donbass. Pp. 157-162. (in Ukrainian).
6. Ofitsiyyny veb-sayt Derzhavnoyi sluzhby statystyky Ukrayiny [Official website of the State Statistics Service of Ukraine] [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.ukrstat.gov.ua> (in Ukrainian).
7. Informatsiya pro pokaznyky rozvytku sfery turyzmu ta kurortiv v 2016 rotsi [Information on indicators of tourism and resorts development in 2016] [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=5badba79-cfc5-40c1-a1ec-61f2e39161aa&title=InformatsiiaSchodoPokaznikivRozvitkuSferiTurizmuTaKurortivU2016-Rotsi> (in Ukrainian).
8. Matsuka V.M. (2011) Suchasni tendentsiyi ta perspektyvy rozvytku turyzmu v Ukrayini [Modern Trends and Prospects for Tourism Development in Ukraine]. Bulletin of the Mariupol State University. Pp. 43-49. (in Ukrainian).
9. Angelo I.V. (2014) Suchasnyy stan ta perspektyvy rozvytku turystychnoyi haluzi v Ukrayini [Current state and prospects of tourism industry development in Ukraine]. Ukrainian society. Pp. 71-79. (in Ukrainian).
10. Malskaya M.P. (2015) Problemy ta perspektyvy rozvytku turystychnoyi haluzi Ukrayiny [Problems and prospects of development of tourism industry of Ukraine]. Lviv. Ivan Franko LNU Publishing Center. Pp. 95-101. (in Ukrainian).

Shelemetieva T.V. Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of International Tourism,
Zaporizhzhia National Technical University**EVALUATION OF THE MODERN STATE OF DEVELOPMENT OF TOURISM OF UKRAINE:
TRENDS AND PERSPECTIVES**

Tourism has become a very important industry almost in every country in the world, because it is one of the most dynamic and profitable among all the sectors of the world economy, contributes to the strengthening and spread of economic, social and cultural relations. The tourism industry takes a significant place in the world economy and is positioned as the least costly in the national economy.

Considering the considerable resource potential, Ukraine's tourism industry is able to ensure the fulfilment of economic, social, and humanitarian functions, namely raising the living standards of the population, increasing the share of tourist revenues in the gross domestic product and budgets of all levels. Due to the increasing role of the tourism industry in the social and economic development of the country, assessment of the current state of tourism development in Ukraine and identification of its main trends and prospects becomes of increasing importance.

Our research covers the peculiarities of the modern development of tourism in Ukraine as a sphere of economic activity.

The main official source of consolidated information on Ukraine and its regions is the Statistical Yearbook of Ukraine. More detailed, less general information is provided in the statistical bulletins "Tourism Activity in Ukraine" and "Collective Accommodation in Ukraine" for the relevant year.

Analysis of volumes and directions of tourist flows, demand and supply of tourist services, and availability of tourist resources are considered in the article. As the study shows, there is an increase in tourist flows in 2014-2016. In 2016, as compared to 2014, the number of foreign citizens who visited Ukraine (including one-day visits) and the number of tourists served by the subjects of tourist activity in Ukraine (respectively 4.9% and 5.1%) increased, which suggests an increase in interest in our country abroad. In general, the analysis of tourist flows indicates the priority direction of development of incoming and domestic tourism, which is an important factor in improving the quality of life in Ukraine.

The analysis of demand and supply of tourist services in Ukraine in 2015-2016 showed that there were some changes in their structure. In particular, in 2016, compared to 2015 the share of tourists travelled for the purpose of studying, business trips increased by 2.0%, treatment – by 1.9%, for the recreation and leisure – by 1.2% but, at the same time, the proportion of persons traveling for another purpose decreased by 1.1%.

Dynamic changes taking place in the domestic and international tourist markets make it necessary to the constant research of processes in these markets. The development of tourism activity, in its turn, will promote investment in the industry and, accordingly, further growth of the competitiveness of the industry.